

**Рудницька Неля Юріївна,
Синиця Майя Олегівна**
(Житомирський державний
університет імені Івана Франка)

ВИКОРИСТАННЯ МУЛЬТИМЕДІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА УРОКАХ В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ

Сучасна система освіти постійно оновлюється, зазнає змін. Важливим фактором, що визначає характер змін у системі освіти, є науково-технічний прогрес, який не мислиться без комп'ютерних технологій.

Комп'ютерні технології постійно вдосконалюються, стають більш доступними, гнучкими. У навчальний процес шкіл України все частіше впроваджуються мультимедійні засоби навчання (сукупність візуальних, аудіо- та інших засобів відображення інформації, що інтегровані в інтерактивному програмному середовищі) серед яких важливе місце

посідають мультимедійні презентації. А що ж означає поняття «презентація»? Презентація - це набір послідовно змінюючих одна одну сторінок - слайдів, на кожній з яких можна розмістити будь - який текст, малюнки, схеми, відео - аудіо фрагменти, анімацію, 3D - графіку, використовуючи при цьому різні елементи оформлення.

Ця мультимедійна форма дозволяє подати матеріал як систему яскравих опорних образів, наповнених вичерпною структурованою інформацією в алгоритмічному порядку. Мета такого подання навчальної інформації, перш за все, у формуванні у школярів системи образного мислення.

Кожен учитель знає, як відбувається запам'ятовування інформації: якщо інформація сприймається тільки слухом, засвоюється 20% її обсягу; якщо лише за допомогою зору, запам'ятовується 30% матеріалу. За умови комбінованого поєднання «включення» слухового й зорового каналів інформації учень спроможний засвоїти до 60% інформації. А застосування мультимедіа дає змогу об'єднати текст, звук, графічне зображення, відеозображення та ще й улюблену дітьми анімацію (мультиплікацію). Таким чином, використання мультимедіа значно сприяє засвоєнню навчальної інформації кожним школярем.

Метою статті є аналіз методичних прийомів використання мультимедійних презентацій на уроках у початковій школі.

Мультимедійна презентація матеріалу – спосіб пред'явлення творчо переробленого вчителем, адаптованого для певного віку учнів мовної інформації у вигляді логічно завершеної добірки слайдів з певних тем. Мультимедійна презентація базується на використанні аудіовізуальних можливостей комп'ютерних технологій. Технологія безпосереднього використання мультимедійних презентацій в навчальному процесі включає в себе кілька етапів: підготовчий, перед демонстраційний, демонстраційний, після демонстраційний, рефлексивний.

Підготовчий етап містить у собі відбір необхідного матеріалу, аналіз і створення вчителем мультимедійних презентацій. У ході апробації даної технології нами вироблений алгоритм створення мультимедійних презентацій. Відповідно з цим, вчитель повинен: 1) визначити педагогічні завдання, що вирішуються за допомогою створюваної мультимедійної презентації; 2) продумати мету й завдання створення слайдів; 3) поставити себе на місце учня, з огляду на його вікові особливості, потенційні можливості; 4) підібрати ілюстрації (малюнки, звуки), використовуючи мультимедійні можливості комп'ютера (обробка зібраної раніше інформації або пошук нової); 5) продумати зміст текстів виходячи з основних вимог до мультимедійної презентації; 6) скласти сценарій мультимедійної презентації; 7) створити структуру мультимедійної презентації, використовуючи необхідні комп'ютерні програми; 8) застосувати анімаційні й звукові ефекти; 9) проаналізувати й оцінити

підготовлену презентацію відповідно до вимог мультимедійних презентацій; 10) скорегувати можливі недоліки.

Вчителеві в розробці презентації можуть допомогти наступні технічні можливості програми: шаблони – надають можливість підібрати відповідний дизайн зразка слайда відповідно до теми презентації, дозволяючи вчителеві не замислюватися над його оформленням і не витратити час на створення власного шаблону; макет слайда – це набір заповнювачів структури слайда, у якості яких виступають текст, картинки, таблиці, діаграми, графіки, аудіо- і відеофайли.

Макет визначає також розташування інформації на слайді. *Фон слайда* – це основа для значеннєвого наповнення. Фон може бути однотонним, багатобарвним, мати текстуру або візерунок. Як фон можна використати малюнок або фотографію. Фон слайдів буває різним, але звичайно всі слайди презентації мають однакові кольори, що забезпечує цілісність сприйняття. *Сховані слайди* – з їхньою допомогою вчитель може використати ту саму презентацію на різних етапах роботи над темою. При цьому він свідомо приховує слайди, які планує використати на іншому уроці, наприклад, для розширення або поглиблення раніше вивченого матеріалу. Це заощаджує час, затрачований на підготовку презентації. *Ефекти кадрових переходів* – це способи переходів від одного кадру до іншого, у результаті яких відбувається відокремлення значеннєвих фрагментів презентації. Ефекти анімації об'єктів у кадрі. Вони є інструментом для дозованої подачі інформації усередині кадру. Найбільш оптимальними для навчальних і навчальних цілей представляються так названі «прості» ефекти; для функції «вхід» й «вихід»: вицвітання, прояв зі збільшенням, прояв з обертанням, розгортання; для функції «виділення»: вицвітання, затемнення, додаткові кольори, підкреслення, підведення до сірого; функція «шлях переміщення». *Замітки* – їхня основна функція – графічні пояснення до кожного слайда презентації. Замітки можна зробити розгорнутими й короткими. В область заміток кожного слайда можна внести цілий конспект уроку або окремі його етапи. Замітки не відображаються на слайдах, а друкуються окремо. З кожним слайдом презентації пов'язана окрема сторінка заміток, на ній розташовується зменшена копія слайда, з яким вона пов'язана. Дану технологію можна використати при виготовленні роздавального матеріалу. *Примітки* – вони не відображаються в режимі показу презентації й можуть бути корисні вчителеві на етапі технічного втілення слайд-шоу, тому що дозволяють зробити позначки щодо того або іншого об'єкта на слайді. Наприклад, у процесі перевірки підготовлених навчальних презентацій вчитель за допомогою приміток може додавати свої корективи в презентацію, не займаючись її виправленням.

У переддемонстраційний етап входять: зняття мовних труднощів, перевірка розуміння раніше вивчених лексичних одиниць, повторення

необхідного граматичного матеріалу й формулювання цілей і завдань для учні. На демонстраційному етапі відбувається пред'явлення нового матеріалу з паралельним коментарем вчителя, робота над змістом кожного слайда, «паузирования» вправи, при необхідності повтор потрібних слайдів. Післядемонстраційний етап охоплює питально-відповідні вправи, підведення учнями підсумків, самостійне формулювання ними правила, повторення лексичних одиниць. Рефлексивний етап включає аналіз і висновки вчителя про результативність підготовки й показу мультимедійної презентації, моніторинг. Також проводиться критичний аналіз результатів проробленої роботи, і внесення корективів у презентацію з урахуванням виявлених недоліків; вдосконалення її наступних показів. Бажано щоб вчитель по можливості відразу після проведення уроку займався даною процедурою, оскільки вона дозволяє оцінити результат роботи й полегшити підготовку до наступних уроків з використанням слайд-шоу. Незважаючи на методичні рекомендації, ми допускаємо елемент творчості при підготовці й показі презентації PowerPoint. Однак при цьому вчитель повинен завжди пам'ятати про те, що перед ним стоять конкретні навчальні завдання, виконання яких залежить від якості створених ним навчальних матеріалів.

Представлений у вигляді електронних презентацій матеріал істотно розширює можливості звичайних підручників за рахунок використання звукового й відео супроводу й ефектів анімації. У ході роботи з комп'ютером в учнів задіюються слухові й візуальні канали сприйняття, що дозволяє збільшити не тільки обсяг сприйнятої інформації, але й міцність її засвоєння. Зміст матеріалу опирається на принцип обліку індивідуальних особливостей учнів з різним рівнем готовності до навчання, що передбачає можливість розвитку кожного учня, а також дозволяє вибудовувати його індивідуальну освітню траєкторію.

Кожен навчальний мультимедійний засіб має відповідати всім дидактичним вимогам, що й традиційні посібники, а саме науковості, систематичності, послідовності, доступності, зв'язку із практикою, наочності. Проте під час створення мультимедійної презентації необхідно враховувати не тільки відповідні принципи класичної дидактики, але й специфічні підходи використання комп'ютерних мультимедійних презентацій.

Важливим моментом є розподіл навчального матеріалу на слайдах: він повинен подаватися порціями, зручними для сприйняття. Нелогічно на одному слайді розміщувати багато інформації, навіть якщо вона має відношення до суті питання, що викладається на ньому.

Отже, мультимедійна інформація відрізняється чіткістю, лаконічністю, доступністю. У процесі роботи з нею учні вчать аналізувати, висловлювати власну думку, вдосконалюють уміння працювати на комп'ютері. Якщо застосування мультимедійних технологій

добре продумане, заняття буде образним, наочним, цікавим, життєвим, дозволить розвивати уміння учнів працювати в парах і групах.

Список використаної літератури

1. Пометун О.І., Пироженко Л.В. Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання: Наук. метод. посіб. – К.: Видавництво А.С.К., 2004. – 192 с.
2. Бученко І. В. Комп'ютеризація навчання – свідчення професійної майстерності педагога. Інститут післядипломної педагогічної освіти. – К., 2007. – Режим доступу: <http://ipro.org.ua> . – Назва з екрану.